

Lovforslag nr. L 50. Fremsat den 1. november 1995 af landbrugs- og fiskeriministeren
(Henrik Dam Kristensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om plantenyheder

§ 1

I lov nr. 866 af 23. december 1987 om plantenyheder, som ændret ved lov nr. 1107 af 21. december 1994, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»§ 1. Sorter af alle slægter og arter af planter kan beskyttes som plantenyheder, hvis de på tidspunktet for meddelelsen af beskyttelse er

1) selvstændige, hvorved forstås, at de ved en eller flere egenskaber eller kombination af egenskaber kan skelnes fra enhver anden sort, der er kendt på anmeldelsestidspunktet,

2) tilstrækkelig ensartede,

3) stabile i deres særlige egenskaber (hovedkarakterer) under formering, således som denne udføres inden for rammerne af det formeringssystem, forædleren har angivet, og

4) nye, hvorved forstås, at formeringsmateriale eller høstet materiale af sorten ikke forud for anmeldelsen med sortsejerens tilladelse og med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse af sorten har været udbudt til salg, solgt eller på anden måde overdraget

a) her i landet i mere end et år, eller

b) i udlandet i mere end fire år eller, for så vidt angår vinstokke, træer og disses grundstammer, i mere end seks år.«

2. § 1, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 4, betragtes en sort som ny,

1) selv om materiale af sorten har været solgt eller overdraget

a) til et officielt organ i lovbestemt øjemed,

b) til andre i henhold til aftale eller andet retsforhold med henblik alene på formering eller behandling og opbevaring med henblik på formering, forudsat at modtageren ikke har været berettiget til at disponere over materiale af sorten, eller

c) af et selskab til et andet selskab, hvis det ene selskab ejes af det andet selskab, eller begge selskaber ejes af et tredje selskab, forudsat at ingen af selskaberne er andelsselskaber, og

2) selv om materiale eller udbytte af sorten fremstillet af planter, der er dyrket med henblik på forsøg eller forædling, har været udbudt til salg, solgt eller overdraget til andre forudsat, at det er sket uden henvisning til sorten.

Stk. 3. Stk. 2 gælder ikke for sorter, der anvendes til produktion af en hybridsort, hvis gentagen anvendelse af sorten er nødvendig til produktionen, og materiale af hybridsorten er solgt eller overdraget til andre.«

3. § 2 affattes således:

»§ 2. Landbrugs- og fiskeriministeren kan undtagelsesvis godkende, at en sort, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, nr. 4, beskyttes, hvis den findes at have jordbrugsøkonomisk interesse.«

4. I § 3, stk. 1, 2. pkt., ændres »De Europæiske Fællesskaber« til: »Den Europæiske Union«.

5. § 9 affattes således:

»§ 9. Inden en anmeldt sort kan opnå beskyttelse, jf. dog § 21, skal Plantenyhedsnævnet konstatere, om sorten kan anses at opfylde betingelserne herfor, herunder om den har de

særlige egenskaber, der er nævnt i anmeldelsen. Nævnet foranstalter i fornødent omfang afprøvning af sorten til konstatering heraf.

Stk. 2. Anmelderen kan afkræves et gebyr til dækning af nævnets omkostninger ved en afprøvning.«

6. § 10, stk. 1, affattes således:

»§ 10. Kan sorten anses at opfylde betingelserne for beskyttelse, optager Plantenyhedsnævnet sorten i Plantenyhedsregisteret under et sortsnavn, som det har godkendt efter regler fastsat af landbrugs- og fiskeriministeren.«

7. I § 10 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Plantenyhedsnævnet kan afvise registrering af en sort, hvis sortsejeren ikke inden udløbet af en fastsat frist efterkommer nævnets opfordring til at foreslå et navn for sorten eller til at foreslå et nyt navn i tilfælde, hvor nævnet konstaterer, at det anmeldte navn ikke opfylder betingelserne for godkendelse.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

8. I § 12 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Uanset *stk. 1* kan landbrugs- og fiskeriministeren fastsætte bestemmelser om, at gyldigheden af beskyttelsesbrevet for sorter af nærmere angivne arter og slægter kan forlænges i indtil 30 år.«

9. § 14, stk. 2, affattes således:

»Plantenyhedsnævnet kan endvidere slette en plantenyhed af Plantenyhedsregisteret, hvis sortsejeren ikke inden udløbet af en fastsat frist efterkommer nævnets anmodning om

- 1) at stille fornødent materiale til rådighed for nævnet til brug ved efterkontrol, eller
- 2) at foreslå et nyt navn for sorten i tilfælde, hvor nævnet efterfølgende har konstateret, at det godkendte navn ikke overholder de bestemmelser, landbrugs- og fiskeriministeren har fastsat herom.«

10. I § 14, stk. 3, ændres »Plantenyhedsnævnets afgørelse« til: »Plantenyhedsnævnets beslutning« og »domstolene« ændres til: »retten«.

11. § 16 affattes således:

»§ 16. Materiale af en plantenyhed må kun med sortsejerens tilladelse og kun på de vilkår,

herunder om betaling af en passende licensafgift, som denne har fastsat,

- 1) anvendes til erhvervsmæssig produktion, formering eller behandling og opbevaring med henblik på formering, og
- 2) udbydes til salg, sælges, overdrages eller opbevares med henblik på salg eller overdragelse.

Stk. 2. Landbrugs- og fiskeriministeren kan fastsætte bestemmelser om, at også den, der alene til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift formerer plantenyheder af nærmere angivne arter, skal betale licensafgift til sortsejeren.

Stk. 3. Den, der erhvervsmæssigt formerer en plantenyhed eller sælger formeringsmateriale heraf, skal give sortsejeren de oplysninger, der er nødvendige for beregning og opkrævning af licensafgift.

Stk. 4. *Stk. 1-3* gælder tilsvarende

- 1) for udbytte tilvejebragt ved brug af materiale af en plantenyhed, hvis sortsejeren
  - a) ikke har tilladt denne brug af materialet, og
  - b) ikke har haft mulighed for at udøve sine rettigheder efter *stk. 1* over materialet, og
- 2) for sorter, der
  - a) i det væsentlige er afledt af en plantenyhed, hvis denne ikke selv i det væsentlige er en afledt sort, eller
  - b) ikke er selvstændige i forhold til plantenyheden, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, eller
  - c) kun kan produceres ved gentagen anvendelse af plantenyheden.

Stk. 5. Landbrugs- og fiskeriministeren kan bestemme, at *stk. 1-3* på de betingelser, der er fastsat i *stk. 4*, nr. 1, også skal finde anvendelse på produkter fremstillet af materiale af en plantenyhed eller udbytte heraf.

Stk. 6. De vilkår, sortsejeren fastsætter, jf. *stk. 1*, må kun vedrøre anvendelse og udbud som angivet i *stk. 1*, nr. 1 og 2, samt licensafgiften. Vilkårene skal være rimelige og ens for alle producenter.«

12. § 17 affattes således:

»§ 17. Plantenyheder kan frit anvendes til forsøgs- og forædlingsarbejde.«

13. Overskriften »Sortsejerens forsyningspligt m.m.« til § 18 og § 18 ophæves.

14. § 19, stk. 1, ophæves.

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 1-3.

15. I § 19, stk. 2, der bliver stk. 1, ændres »rimelige« til: »i overensstemmelse med § 16, stk. 6«, og »urimelige« ændres til: »i strid med § 16, stk. 6«.

16. I § 19, stk. 3, der bliver stk. 2, indsættes efter »25 år«: »henholdsvis 30 år, jf. § 12, stk. 3,«.

17. I § 19, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »Stk. 3« til: »Stk. 2«.

18. § 20 affattes således:

»§ 20. Anser landbrugs- og fiskeriministeren det for nødvendigt for at sikre en plantenyheds udbredelse eller for at modvirke en væsentlig forringelse af vilkårene for en erhvervsgren, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra Vilrådsnævnet for Plantenyheder påbyde sortsejeren at give en eller flere personer tilladelse til erhvervsmæssig formering og salg af formeringsmateriale af plantenyheden og inden for en rimelig tid selv eller gennem andre at imødekomme bestillinger på egnet formeringsmateriale. Bestemmelserne i § 16 gælder tilsvarende.«

19. I § 21, stk. 1, udgår: »og fra tidspunktet for meddelelsen påtager sig den forpligtelse, der er nævnt i § 18«.

20. § 22 affattes således:

»§ 22. Landbrugs- og fiskeriministeren ned sætter et nævn, Plantenyhedsnævnet, til at administrere bestemmelserne i lovens kapitel 2 og 3, og et nævn, Vilrådsnævnet for Plantenyheder, til at behandle spørgsmål om licensvilkår, jf. kapitel 4.

Stk. 2. Landbrugs- og fiskeriministeren fastsætter i nævnenes forretningsorden deres sammensætning og funktion.

21. § 25 affattes således:

»§ 25. Landbrugs- og fiskeriministeren kan fastsætte bestemmelser om

- 1) gebyrer til dækning af udgifterne ved behandling af anmeldelser, jf. § 3, stk. 4, og ved forlængelse af beskyttelsesbrevets gyldighed, jf. § 12, stk. 2, samt til hel eller delvis dækning af udgifter ved afprøvning, jf. § 9, stk. 2,
- 2) rente ved for sen indbetaling af gebyrer, og
- 3) gebyrer for erindringsskrivelser.

Stk. 2. Der er udpantningsret for gebyrer og renter fastsat efter stk. 1.«

22. I § 26, stk. 1, ændres »§ 16, stk. 1 eller 2« til: »§ 16, stk. 1, 3 eller 4«.

23. § 26, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) undlader at efterkomme påbud meddelt i henhold til § 19, stk. 1, 2. pkt., og § 20.«

24. I § 26, stk. 3, ændres »§ 16, stk. 3« til: »§ 16, stk. 2 og 5«, og som nyt 2. pkt. indsættes: »Overtrædelse af forskrifter fastsat efter § 16, stk. 2 og 5, er undergivet privat påtale.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1996.

Stk. 2. § 1, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, finder ikke anvendelse på sorter, der er anmeldt til beskyttelse senest den 31. december 1995.

Stk. 3. § 16, stk. 4, nr. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 11, finder kun anvendelse på sorter, der ikke før den 1. januar 1996 har været overdraget til et officielt organ i lovbestemt øjemed eller med sortsejerens tilladelse og med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse af sorten har været udbudt til salg, solgt eller på anden måde overdraget.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget fremsættes med henblik på en ændring af lov nr. 866 af 23. december 1987 om plantenyheder (jf. Folketingstidende 1987/1988, forhandlingerne sp. 803-804, 1087-1092, 3915-3916 og 4237-4238, Tillæg A sp. 1181-1216, Tillæg B sp. 97-98 og Tillæg C sp. 125-134), som ændret ved lov nr. 1107 af 21. december 1994 (jf. Folketingstidende 1994/95, forhandlingerne s. 756, 1105-1106, 1654, 1803, Tillæg A s. 610, Tillæg B s. 85, Tillæg C, s. 86). Ændringen er nødvendig for, at Danmark kan ratificere Den Internationale Konvention om Beskyttelse af Plantenyheder (UPOV-konventionen) som ændret den 19. marts 1991.

Den ændrede UPOV-konvention er gennemført af Den Europæiske Union ved rådsforordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 om EF-sortsbeskyttelse (RFO 2100/94), hvorved der er indført en fællesskabsordning, der eksisterer parallelt med de nationale lovgivninger om plantenyhedsbeskyttelse, og som gør det muligt at opnå en beskyttelse, der gælder i hele Unionen.

En sortsejer kan herefter frit vælge, om en sort skal beskyttes efter plantenyhedsloven eller efter rådsforordningen.

For i størst muligt omfang at fastholde sortsejernes interesse i at beskytte deres sorter efter plantenyhedsloven er det fundet hensigtsmæssigt at afvente vedtagelsen af Kommissionens gennemførelsesforordning om anvendelse af udsæd af egen avl i egen bedrift af beskyttede sorter af visse landbrugsafgrøder, inden forslag til ændring af plantenyhedsloven blev forelagt for Folketinget.

Gennemførelsesforanstaltningerne foreligger nu som kommissionsforordning (EF) nr. 1768/95 af 24. juli 1995 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende landbrugsundtagelsen i artikel 14, stk. 3, i Rådets forordning nr. 2100/94 om EF-sortsbeskyttelse (KFO 1768/95).

Dermed er det blevet muligt at formulere de forslag til ændringer, der er nødvendige for, at Danmark kan ratificere UPOV-konventionen, således, at de i videst muligt omfang svarer til de tilsvarende bestemmelser i de nævnte forordninger.

Lovforslaget kan få personalemæssige konsekvenser for staten, hvis lovens udvidelse til at omfatte alle slægter og arter, jf. nr. 1, fører til en væsentlig forøgelse af antallet af sorter, der skal afprøves her i landet.

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for staten eller kommunerne, da udgifterne til administration og afprøvning som hidtil vil være fuldt ud brugerbetalte.

I det omfang landbruget udnytter mulighederne for anvendelse af udsæd af egen avl i egen bedrift af arter, der med hjemmel i § 16, stk. 2, jf. nr. 11, indrages under loven, vil landbrugets omkostninger stige med de opkrævede licensafgifter.

Lovforslaget har været udsendt til udtalelse hos Dansk Industri, Landbrugsrådet, De danske Landboforeninger, Dansk Familielandbrug, Dansk Erhvervsgartnerforening, Brancheudvalget for Frø, Sammenslutningen af Danske Sortsejere af Korn, Foreningen af Danske Stammeejere af Mark- og Hvefrø og Foreningen af Danske Planteforældre.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Da såvel UPOV-konventionen som RFO 2100/94 giver mulighed for beskyttelse af sorter af alle arter og slægter, foreslås det, at begrænsningen i lovens § 1, stk. 1, nr. 1, til sorter, som ministeren har inddraget under loven, udgår.

På grundlag af såvel RFO 2100/94 som UPOV-konventionen er der samtidig foretaget ændringer af redaktionel karakter i teksten.

I *stk. 1, nr. 1*, indsættes, at selvstændighedskravet også kan opfyldes ved »en kombination af egenskaber«.

I *stk. 1, nr. 4, litra a*, foreslås det, at en sort skal betragtes som ny, selv om materiale af sorten, herunder høstet materiale, i indtil et år forud for anmeldelsen her i landet har været udbudt til salg, solgt eller overdraget til andre. Bestemmelsen svarer til UPOV-konventionens art. 6, stk. 1, og RFO 2100/94, art. 10.

Til nr. 2

Det foreslås, at kravet om, at sortsejeren eller dennes repræsentant skal have bopæl eller sæde i en EU-medlemsstat eller i en stat, der er medlem af UPOV, udgår. Kravet er ikke med sikkerhed i overensstemmelse med principperne om ikke-diskrimination på grundlag af nationalitet, således som disse er fastslagt i slutrapporten for de multinationale handelsforhandlinger (Uruguay-runden). De danske sammenslutninger af sortsejere har tilkendegivet, at en opretholdelse af kravet er uden erhvervsmæssig betydning.

Stk. 2 og 3 er nye og præciserer, i hvilke tilfælde en sort kan betegnes som ny, selv om materiale af sorten har været overdraget, jf. dog overgangsbestemmelserne i § 2, stk. 2 og 3. Bestemmelserne svarer til RFO 2100/94, art. 10, stk. 2 og 3.

Til nr. 3 og 4

Der er tale om redaktionelle ændringer.

Til nr. 5

Det foreslås, at kravet om gennemførelse af en afprøvning som betingelse for godkendelse af en sort ophæves, og at det i stedet overlades til Plantenyhedsnævnet at skønne, om afprøvning er nødvendig, eller om foreliggende afprøvningsresultater tilstrækkeligt klart viser, at sorten må anses for at opfylde betingelserne for beskyttelse.

Stk. 2 svarer til det gældende stk. 3.

Til nr. 6

Der er tale om redaktionelle ændringer.

Til nr. 7

Bestemmelsen er ny. Den manglende mulighed for i sådanne tilfælde at afvise registrering af en sort har givet anledning til et vist misbrug, da sorten reelt er beskyttet allerede fra anmeldelsen, mens den 25-årige beskyttelsesperiode først løber fra tidspunktet for den endelige registrering. Se også bemærkningerne til nr. 8.

Til nr. 8

Ministerens foreslås bemyndiget til ved bekendtgørelse at forlænge beskyttelsens varighed for sorter af nærmere angivne arter til ialt 30 år.

Der er tale om en forlængelse og udvidelse af den beføjelse, der blev tillagt ministeren ved lov nr. 1107 af 21. december 1994 om ændring af lov om plantenyheder, for så vidt angår sorter af kartofler.

UPOV-konventionen, art. 19, stk. 2, giver medlemsstaterne mulighed for nationalt at fastsætte en

længere beskyttelsesperiode end 25 år, og RFO 2100/94, art. 19, stk. 2, forudsætter, at beskyttelsesperioden for nærmere angivne slægter og arter ved rådsbeslutning kan forlænges med indtil fem år.

Til nr. 9

Bestemmelsen er ny. Plantenyhedsnævnet foreslås bemyndiget til at ophæve registreringen af en plantenyhed, hvis sortsejeren ikke inden en fastsat frist efterkommer en opfordring fra nævnet til at foreslå et andet navn til en godkendt sort. Se også bemærkningerne til nr. 5.

Bestemmelsen svarer til UPOV-konventionen, art. 22, stk. 1, litra b, nr. 3, og RFO 2100/94, art. 21, stk. 2, litra b.

Til nr. 10

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 11

Bestemmelserne i § 16, stk. 1-3, svarer med enkelte redaktionelle ændringer til den gældende § 16.

Efter *stk. 2*, der svarer til det gældende stk. 3, kan ministeren fastsætte bestemmelse om, at den, der til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift formærer en plantenyhed, skal betale licensafgift til sortsejeren.

Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 670 af 16. oktober 1987 om forædlerafgift for formering af visse plantenyheder til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift, for så vidt angår sorter af havejordbær, æble, solbær og hindbær samt af koralranke, julestjerne og rose. Efter bekendtgørelsen betales fuld licensafgift til forædleren for udnyttelsen af sorter af disse arter. Denne bestemmelse vil blive opretholdt.

Bemyndigelsen agtes nu yderligere udnyttet efter retningslinierne i UPOV-konventionens art. 15, stk. 2, og i RFO 2100/94, art. 14, til at inddrage sorter af de arter af landbrugsafgrøder, der er nævnt i rådsforeningens art. 14, stk. 2, under den nævnte bekendtgørelse.

Ved revisionen af bekendtgørelse nr. 670 af 16. oktober 1987 om forædlerafgift for formering af visse plantenyheder til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift vil de sorter af de omhandlede arter af landbrugsafgrøder blive inddraget under bekendtgørelsen. Det vil dog samtidig blive fastsat, at den fastsatte licensafgift skal være væsentligt lavere end den normalt opkrævede licensafgift. Dette svarer til art. 5 i KFO 1768/95.

Bestemmelserne i *stk. 4* er nye og tillægger sortsejeren mulighed for på visse betingelser at gøre sine

F. t. l. vedr. plantenyheder

rettigheder over formeringsmateriale af en beskyttet sort gældende også over udbytte af sorten (nr. 1) og over sorter, der i det væsentlige er afledt af den beskyttede sort (nr. 2). Bestemmelsen svarer til UPOV-konventionens art. 14, stk. 3, og RFO 2100/94, art 13.

Ved *stk. 5* bemyndiges ministeren til at udvide sortsejerens beføjelser efter *stk. 4*, nr. 1, til også at omfatte produkter fremstillet af materiale af en plantenyhed. Bestemmelsen svarer til UPOV-konventionens art. 14, stk. 4, og RFO 2100/94, art 13, stk. 3, der giver henholdsvis medlemsstaterne og Kommissionen mulighed for at inddrage de nævnte produkter under beskyttelsen.

Stk. 6 svarer til § 19, stk. 1, i den gældende lov.

Til nr. 12

Bestemmelsen svarer til art. 15, litra b og c, i RFO 2100/94.

Til nr. 13

Bestemmelserne i § 18 og § 20, stk. 1, foreslås ophævet, da det efter UPOV-konventionen, art. 17, stk. 1, og RFO 2100/94, art. 29, stk. 1, ikke er tilladt at begrænse sortsejerens rettigheder over en plantenyhed ved at pålægge sortsejere en forsyningspligt, medmindre det sker under henvisning til almenhedens interesser, jf. § 20, stk. 2, i den gældende lov.

Til nr. 14

§ 19, stk. 1, i den gældende lov foreslås flyttet til § 16 som nyt stykke 6, da dette findes mere hensigtsmæssigt.

Til nr. 15

I den gældende lov kan spørgsmålet om et vilkår er rimeligt indbringes for Vilkårsnævnet for Plantenyheder. Det foreslås, at teksten ændres, således at det fremgår, at nævnet er kompetent til generelt at behandle spørgsmålet om, hvorvidt et vilkår er lovligt.

Til nr. 16

Ændringen er en konsekvens af ændringsforslaget i nr. 8.

Til nr. 18 og 19

Der henvises til bemærkningerne til nr. 13.

Til nr. 20

Sammensætningen og funktionen af Plantenyhedsnævnet er under overvejelse, og det foreslås derfor, at angivelsen af nævnets sammensætning m.m. udgår af loven og i stedet fastsættes i nævnets forretningsorden. Samme systematik foreslås anvendt ved fastsættelse af Vilkårsnævnet for Plantenyheders sammensætning og funktion.

Til nr. 21

Stk. 1, nr. 1, svarer til den gældende § 25.

Stk. 1, nr. 2 og 3, og *stk. 2* svarer til bestemmelser i andre love under Landbrugs- og Fiskeriministeriet.

Til nr. 22 og 24

Det foreslås, at overtrædelser af bestemmelser fastsat efter § 16, stk. 2, om erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift af en plantenyhed og af bestemmelser fastsat efter § 16, stk. 5, om udvidelse af beskyttelsen til at omfatte produkter undergives privat påtale på linie med overtrædelser af sortsejerens rettigheder i øvrigt efter § 16, stk. 1, 3 og 4.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 2*, at bestemmelsen i § 1, stk. 3, først skal finde anvendelse på sorter, der anmeldes til beskyttelse efter ikrafttræden af dette lovforslag. Bestemmelsen er ny og svarer til RFO 2100/94, art. 10, stk. 2.

Undtagelsen indebærer, at sorter, der inden den nævnte dato har været anvendt som grundlag for produktion af en hybridsort fortsat opfylder nyhedskravet i § 1 og dermed betingelsen for beskyttelse, selv om materiale af hybridsorten har været solgt eller overdraget.

Det foreslås i *stk. 3*, at anvendelsen af den nye bestemmelse i § 16, stk. 4, nr. 2, om sortsejerens rettigheder over væsentligt afledte sorter begrænses således, at den kun gælder for sorter, der først bliver kendt efter dette lovforslags ikrafttræden, dvs. ikke for sorter, der før dette tidspunkt med sortsejerens tilladelse og med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse har været udbudt til salg, solgt eller overdraget til andre, jf. bemærkningerne til § 1, stk. 1.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 866 af 23. december 1987 om plantenyheder, som ændret ved lov nr. 1107 af 21. december 1994, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»§ 1. Sorter af alle slægter og arter af planter kan beskyttes som plantenyheder, hvis de på tidspunktet for meddelelsen af beskyttelse er

- 1) selvstændige, hvorved forstås, at de ved en eller flere egenskaber eller kombination af egenskaber kan skelnes fra enhver anden sort, der er kendt på anmeldelsestidspunktet,
- 2) tilstrækkelig ensartede,
- 3) stabile i deres særlige egenskaber (hovedkarakterer) under formering, således som denne udføres inden for rammerne af det formeringssystem, forædleren har angivet, og
- 4) nye, hvorved forstås, at formeringsmateriale eller høstet materiale af sorten ikke forud for anmeldelsen med sortsejerens tilladelse og med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse af sorten har været udbudt til salg, solgt eller på anden måde overdraget
  - a) her i landet i mere end et år, eller
  - b) i udlandet i mere end fire år eller, for så vidt angår vinstokke, træer og disses grundstammer, i mere end seks år.«

§ 1. En sort af en kulturplante kan beskyttes som plantenyhed, hvis den

- 1) tilhører en art eller slægt, der efter landbrugsministerens bestemmelse er inddraget under loven,
- 2) ved en eller flere egenskaber kan skelnes fra enhver anden sort, der er kendt på anmeldelsestidspunktet,

- 3) er tilstrækkelig ensartet,
- 4) er stabil i sine særlige egenskaber (hovedkarakterer) under formering, således som denne udføres inden for rammerne af det formeringssystem, forædleren har angivet,
- 5) ikke forud for anmeldelsen med sortsejerens samtykke har været udbudt til salg eller solgt
  - a) her i landet eller
  - b) i udlandet i mere end fire år eller for så vidt angår vinstokke, træer og disses grundstammer i mere end seks år og
- 6) på tidspunktet for meddelelsen af beskyttelse opfylder betingelserne herfor.

2. § 1, stk. 2, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 4, betragtes en sort som ny,

- 1) selv om materiale af sorten har været solgt eller overdraget
  - a) til et officielt organ i lovbestemt øjemed,
  - b) til andre i henhold til aftale eller andet retsforhold med henblik alene på formering eller behandling og opbevaring med henblik på formering, forudsat at modtageren ikke har været berettiget til at disponere over materiale af sorten, eller
  - c) af et selskab til et andet selskab, hvis det ene selskab ejes af det andet selskab, eller begge selskaber ejes af et tredje selskab, forudsat at ingen af selskaberne er andelsselskaber, og
- 2) selv om materiale eller udbytte af sorten fremstillet af planter, der er dyrket med henblik på forsøg eller forædling, har været udbudt til salg, solgt eller overdraget til andre forudsat, at det er sket uden henvisning til sorten.

Stk. 3. Stk. 2 gælder ikke for sorter, der anvendes til produktion af en hybridsort, hvis gentagen anvendelse af sorten er nødvendig til produktionen, og materiale af hybridsorten er solgt eller overdraget til andre.«

Stk. 2. For at kunne opnå beskyttelse af en sort skal forædleren eller den, der her erhvervet rettighederne over sorten (sortsejeren),

- 1) være bosat eller have sæde her i landet eller i en medlemsstat af De Europæiske Fællesskaber eller
- 2) være statsborger, være bosat eller have sæde i en stat, der er medlem af Den Internationale Union for Beskyttelse af Plantenyheder (UPOV).

3. § 2 affattes således:

»§ 2. Landbrugs- og fiskeriministeren kan undtagelsesvis godkende, at en sort, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, nr. 4, beskyttes, hvis den findes at have jordbrugsøkonomisk interesse.«

§ 2. Landbrugsministeren kan undtagelsesvis godkende, at en sort, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, nr. 5, beskyttes, hvis den findes at have jordbrugsøkonomisk interesse.

Stk. 2. uanset bestemmelserne i § 1, stk. 2, kan en sort beskyttes, hvis

- 1) der er indgået aftale om gensidighed med den stat, hvor sortsejeren har bopæl eller sæde, for så vidt angår beskyttelse af sorter af den pågældende art,
- 2) en sort frembragt her i landet kan beskyttes i den pågældende stat i samme omfang som en sort frembragt i den pågældende stat, eller
- 3) sorten i øvrigt findes at have jordbrugsøkonomisk interesse.

4. I § 3, stk. 1, 2. pkt., ændres »De Europæiske Fællesskaber« til: »Den Europæiske Union«.

§ 3. Anmeldelse af en sort med henblik på optagelse i Plantenyhedsregisteret skal indgives til Plantenyhedsnævnet af sortsejeren. Har sortsejeren ikke bopæl eller sæde i en medlemsstat af De Europæiske Fællesskaber, skal anmeldelse indgives af en fuldmægtig med bopæl eller sæde her i landet udpeget af sortsejeren.

Stk. 2. Anmelderen skal over for Plantenyhedsnævnet, jf. § 22, godtgøre sin adkomst til at anmelde sorten. Hvis anmelderen er fuldmægtig for sortsejeren, skal anmelderen fremlægge dokumentation for sin bemyndigelse til at repræsentere sortsejeren i alt vedrørende anmeldelsen og registreringer.

Stk. 3. Nævnet kan afkræve anmelderen de oplysninger, der anses for nødvendige for behandling af anmeldelsen, og kan fastsætte en frist herfor. Nævnet kan yderligere kræve materiale til brug ved afprøvning, jf. § 9, fremsendt til nærmere fastsatte tidspunkter.

5. § 9 affattes således:

»§ 9. Inden en anmeldt sort kan opnå beskyttelse, jf. dog § 21, skal Plantenyhedsnævnet konstatere, om sorten kan anses at opfylde betingelserne herfor, herunder om den har de særlige egenskaber, der er nævnt i anmeldelsen. Nævnet foranstalter i fornødent omfang afprøvning af sorten til konstatering heraf.

Stk. 2. Anmelderen kan afkræves et gebyr til dækning af nævnets omkostninger ved en afprøvning.«

§ 9. Inden en anmeldt sort kan opnå beskyttelse, jf. dog § 21, skal Plantenyhedsnævnet foranstalte en afprøvning for at konstatere, om sorten opfylder betingelserne herfor, og om den har de særlige egenskaber, der er nævnt i anmeldelsen.

Stk. 2. Nævnet kan bestemme, at afprøvningen af en sort kan afhortes eller undlades, hvis sorten tidligere har været afprøvet ved en officiel afprøvningsvirksomhed.

Stk. 3. Anmelderen kan afkræves et gebyr til dækning af omkostningerne ved afprøvningen.

6. § 10, stk. 1, affattes således:

»§ 10. Kan sorten anses at opfylde betingelserne for beskyttelse, optager Plantenyhedsnævnet sorten i Plantenyhedsregisteret under et sortsnavn, som det har godkendt efter regler fastsat af landbrugs- og fiskeriministeren.«

7. I § 10 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Plantenyhedsnævnet kan afvise registrering af en sort, hvis sortsejeren ikke inden udløbet af en fastsat frist efterkommer nævnets opfordring til at foreslå et navn for sorten eller til at foreslå et nyt navn i tilfælde, hvor nævnet

konstaterer, at det anmeldte navn ikke opfylder betingelserne for godkendelse.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 10. Skønner Plantenyhedsnævnet efter afprøvningens afslutning, at sorten opfylder betingelserne for beskyttelse, optager nævnet sorten i Plantenyhedsregisteret under et sortsnavn, der er godkendt af landbrugsministeren, og offentliggør en meddelelse herom.

Stk. 2. Verserer der en retssag, jf. § 8, stk. 1, skal der gøres bemærkning herom i Plantenyhedsregisteret.

8. I § 12 indsættes som *stk. 3*:

»Stk. 3. Uanset stk. 1 kan landbrugs- og fiskeriministeren fastsætte bestemmelser om, at gyldigheden af beskyttelsesbrevet for sorter af nærmere angivne arter og slægter kan forlænges i indtil 30 år.«

§ 12. Samtidig med offentliggørelsen af registreringen udfærdiger Plantenyhedsnævnet et beskyttelsesbev, der udleveres til anmelderen mod indbetaling af et registreringsgebyr. Beskyttelsesbrevet har en gyldighed på et år, og gyldigheden kan forlænges for et år ad gangen i indtil 25 år, dog for sorter af kartofler indtil 30 år, regnet fra datoen for udstedelsen af beskyttelsesbrevet, jf. dog § 21, stk. 1.

Stk. 2. Beskyttelsesbrevet har en gyldighed på et år, og gyldigheden kan forlænges for et år ad gangen i indtil 25 år, dog for sorter af kartofler i indtil 30 år, regnet fra datoen for udstedelsen af beskyttelsesbrevet, jf. dog § 21, stk. 1.

9. § 14, *stk. 2*, affattes således:

»Plantenyhedsnævnet kan endvidere slette en plantenyhed af Plantenyhedsregisteret, hvis sortsejeren ikke inden udløbet af en fastsat frist efterkommer nævnets anmodning om

- 1) at stille fornødent materiale til rådighed for nævnet til brug ved efterkontrol, eller
- 2) at foreslå et nyt navn for sorten i tilfælde, hvor nævnet efterfølgende har konstateret, at det godkendte navn ikke overholder de bestemmelser, landbrugs- og fiskeriministeren har fastsat herom.«

10. I § 14, *stk. 3*, ændres »Plantenyhedsnævnets afgørelse« til: »Plantenyhedsnævnets be-

lutning« og »domstolene« ændres til: »retten«.

§ 14. Plantenyhedsnævnet sletter en plantenyhed af Plantenyhedsregisteret, hvis

- 1) det godtgøres, at plantenyheden på registreringstidspunktet ikke opfylder betingelserne i § 1 fgor optagelse,
- 2) nævnet ved efterkontrol frinder, at plantenyheden ikke er tilstrækkeligt vedligeholdt,
- 3) sortsejeren skriftligt anmoder nævnet herom, eller
- 4) det årlige registreringsgebyr ikke er betalt.

Stk. 2. Plantenyhedsnævnet kan endvidere slette en plantenyhed af Plantenyhedsregisteret, hvis sortsejeren ikke efterkommer nævnets anmodning om at stille fornødent materiale til rådighed for nævnet med henblik på efterkontrol: inden udløbet af den frist, nævnet har fastsat.

Stk. 3. Slettelsen sker 2 måneder efter, at sortsejeren har modtaget underretning om Plantenyhedsnævnets afgørelse, medmindre sortsejeren inden udløbet af denne frist indbringer sagen for domstolene.

11. § 16 affattes således:

»§ 16. Materiale af en plantenyhed må kun med sortsejeren tilladelse og kun på de vilkår, herunder om betaling af en passende licensafgift, som denne har fastsat,

- 1) anvendes til erhvervsmæssig produktion, formering eller behandling og opbevaring med henblik på formering, og
- 2) udbydes til salg, sælges, overdrages eller opbevares med henblik på salg eller overdragelse.

Stk. 2. Landbrugs- og fiskeriministeren kan fastsætte bestemmelser om, at også den, der alene til erhvervsmæssig anvendelse i egen drift formerer plantenyheder af nærmere angivne arter, skal betale licensafgift til sortsejeren.

Stk. 3. Den, der erhvervsmæssigt formerer en plantenyhed eller sælger formeringsmateriale heraf, skal give sortsejeren de oplysninger, der er nødvendige for beregning og opkrævning af licensafgift.

Stk. 4. Stk. 1-3 gælder tilsvarende

- 1) for udbytte tilvejebragt ved brug af materiale af en plantenyhed, hvis sortsejeren

- a) ikke har tilladt denne brug af materialet, og
  - b) ikke har haft mulighed for at udøve sine rettigheder efter stk. 1 over materialet, og
- 2) for sorter, der
- a) i det væsentlige er afledt af en plantenyhed, hvis denne ikke selv i det væsentlige er en afledt sort, eller
  - b) ikke er selvstændige i forhold til plantenyheden, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, eller
  - c) kun kan produceres ved gentagen anvendelse af plantenyheden.

Stk. 5. Landbrugs- og fiskeriministeren kan bestemme, at stk. 1-3 på de betingelser, der er fastsat i stk. 4, nr. 1, også skal finde anvendelse på produkter fremstillet af materiale af en plantenyhed eller udbytte heraf.

Stk. 6. De vilkår, sortsejeren fastsætter, jf. stk. 1, må kun vedrøre anvendelse og udbud som angivet i stk. 1, nr. 1 og 2, samt licensafgiften. Vilkårene skal være rimelige og ens for alle producenter.«

§ 16. En plantenyhed må kun anvendes til erhvervsmæssig formering med henblik på salg af formeringsmateriale med sortsejerens tilladelse og kun på de vilkår, denne har fastsat, herunder om betaling af licensafgift.

Stk. 2. Den, der formerer en plantenyhed erhvervsmæssigt med henblik på salg af formeringsmateriale eller sælger formeringsmateriale heraf, skal give sortsejeren de oplysninger, der er nødvendige for beretning og opkrævning af den licensafgift, der tilkommer denne.

Stk. 3. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at den, der formerer plantenyheder af nærmere angivne arter til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift, skal betale licensafgift til sortsejeren.

12. § 17 affattes således:

»§ 17. Plantenyheder kan frit anvendes til forsøgs- og forædlingsarbejde.«

§ 17. Plantenyheder kan frit anvendes til forædlingsarbejde.

13. Overskriften »Sortsejerens forsyningspligt m.m.« til § 18 og § 18 ophæves.

Sortsejerens forsyningspligt m.m.

§ 18. I det omfang, det er nødvendigt for at sikre, at jordbruget forsynes med plantemateriale, skal sortsejeren inden for en rimelig tid selv eller gennem andre imødekomme bestillinger på egnet formeringsmateriale af plantenyheden.

14. § 19, stk. 1, ophæves.

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 1-3.

15. I § 19, stk. 2, der bliver stk. 1, ændres »rimelige« til: »i overensstemmelse med § 16, stk. 6« og »urimelige« ændres til: »i strid med § 16, stk. 6«.

16. I § 19, stk. 3, der bliver stk. 2, indsættes efter »25 år«: »henholdsvis 30 år, jf. § 12, stk. 3,«.

17. I § 19, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »Stk. 3« til: »Stk. 2«.

§ 19. De vilkår, sortsejeren fastsætter, jf. § 16, stk. 1, må kun vedrøre den erhvervsmæssige formering af plantenyheden, udbud til salg og salg af formeringsmateriale af denne samt licensafgiften. Vilkårene skal være rimelige og ens for alle producenter.

Stk. 2. Spørgsmålet, om de vilkår, sortsejeren har fastsat, er rimelige, kan indbringes for Vilkårsnævnet for Plantenyheder, jf. § 22, stk. 1. Finder nævnet, at vilkårene er urimelige, kan det påbydes sortsejeren at ændre dem.

Stk. 3. Sortsejeren kan først opkræve afgift for benyttelsen af en varemærkeregistreret tillægsbetegnelse, jf. § 11, stk. 2, efter forløbet af 25 år regnet fra dagen for udstedelsen af beskyttelsesbrevet for plantenyheden, uanset om registreringen opretholdes i hele perioden.

Stk. 4. Stk. 3 gælder ikke for formeringsmateriale af en sort, der er beskyttet her i landet, hvis formeringsmaterialet har oprindelse i en stat, der ikke har beskyttet sorten.

18. § 20 affattes således:

»§ 20. Anser landbrugs- og fiskeriministeren det for nødvendigt for at sikre en plantenyheds udbredelse eller for at modvirke en væsentlig forringelse af vilkårene for en erhvervsgren, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra

Vilkårsnævnet for Plantenyheder påbyde sortsejeren at give en eller flere personer tilladelse til erhvervsmæssig formering og salg af formeringsmateriale af plantenyheden og inden for en rimelig tid selv eller gennem andre at imødekomme bestillinger på egnet formeringsmateriale. Bestemmelserne i § 16 gælder tilsvarende.«

§ 20. Afviser sortsejeren en anmodning om tilladelse til formering eller en bestilling på formeringsmateriale, kan sagen indbringes for Vilkårsnævnet for Plantenyheder. Finder nævnet, at afslaget har været uberettiget, kan det påbyde sortsejeren at meddele den ønskede tilladelse og at levere egnet formeringsmateriale til enhver, der efter nævnets skøn må antages at være i stand til at formere eller udnytte plantenyheden på betryggende måde.

Stk. 2. Anser landbrugsministeren det for nødvendigt at sikre en plantenyheds udbredelse eller for at modvirke en væsentlig forringelse af vilkårene for en erhvervsgren, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra Vilkårsnævnet påbyde sortsejeren at give enhver, som nævnet anser for egnet, tilladelse til erhvervsmæssig formering og salg af formeringsmateriale af en plantenyhed og inden for en rimelig tid selv eller gennem andre at imødekomme bestillinger fra den pågældende på egnet formeringsmateriale af plantenyheden.

19. I § 21, stk. 1, udgår: »og fra tidspunktet for meddelelsen påtager sig den forpligtelse, der er nævnt i § 18«.

§ 21. De vilkår, der er nævnt i § 16, stk. 1, kan gøres gældende af sortsejeren i tidsrummet fra anmeldelsen af en sort til dennes optagelse i Plantenyhedsregisteret (anmeldelsesperioden), hvis sortsejeren giver meddelelse herom til Plantenyhedsnævnet og fra tidspunktet for meddelelsen påtager sig den forpligtelse, der er nævnt i § 18. Beskyttelsesperioden i § 12 beregnes i dette tilfælde fra dagen for meddelelsens indførelse i Plantenyhedsnævnets dagbog. Bestemmelserne i §§ 11 og 20 finder tilsvarende anvendelse i anmeldelsesperioden.

Stk. 2. Licensafgifter, der opkræves i anmeldelsesperioden, skal af producenten ind sættes på en spærret konto i et pengeinstitut til fordel for sortsejeren. Beløbet frigives, hvis sorten optages i Plantenyhedsregistret. I

modsat fald tilbagebetales det deponerede beløb til producenten inkl. påløbne renter.

Stk. 3. Trækkes anmeldelsen af en sort tilbage, eller afvises sorten fra optagelse i Plantenyhedsregisteret, kan sorten frit anvendes ved formering. En producent, der i anmeldelsesperioden har anvendt sorten ved formering, skal stilles på samme måde som ved anvendelse af en ubeskyttet sort.

20. § 22 affattes således:

»§ 22. Landbrugs- og fiskeriministeren ned sætter et nævn, Plantenyhedsnævnet, til at administrere bestemmelserne i lovens kapitel 2 og 3, og et nævn, Vilkårsnævnet for Plantenyheder, til at behandle spørgsmål om licensvilkår, jf. kapitel 4.

Stk. 2. Landbrugs- og fiskeriministeren fastsætter i nævnenes forretningsorden deres sammensætning og funktion.

§ 22. Landbrugsministeren nedsætter et nævn, Plantenyhedsnævnet, til at administrere bestemmelserne i kapitel 2 og 3 og et nævn, Vilkårsnævnet for Plantenyheder, til at behandle spørgsmål om licensvilkår, jf. kapitel 4.

Stk. 2. Plantenyhedsnævnet består af en formand, der udpeges af ministeren, samt indtil 6 medlemmer, der udnævnes af ministeren efter indhentet udtalelse fra Statens Planteavlsvudvalg og Statens Forstslige Forsøgskommission.

Stk. 3. Vilkårsnævnet for Plantenyheder består af en formand, der har bestået juridisk kandidateksamen, og som udpeges af ministeren, samt af indtil 5 medlemmer, der udpeges af parterne i den enkelte sag.

Stk. 4. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om offentliggørelse af meddelelser fra Plantenyhedsnævnet efter § 4, stk. 1, § 7, § 8, stk. 2, § 10, stk. 1, § 15 og § 21, stk. 1, samt om indgivelse af anmeldelse efter § 3.

21. § 25 affattes således:

»§ 25. Landbrugs- og fiskeriministeren kan fastsætte bestemmelser om

1) gebyrer til dækning af udgifterne ved behandling af anmeldelser, jf. § 3, stk. 4, og ved forlængelse af beskyttelsesbrevets gyldighed, jf. § 12, stk. 2, samt til hel eller delvis dækning af udgifter ved afprøvning, jf. § 9, stk. 2,

- 2) rente ved for sen indbetaling af gebyrer, og
3) gebyrer for erindringsskrivelser.

Stk. 2. Der er udpantningsret for gebyrer, og renter fastsat efter stk. 1.«

§ 25. Landbrugsministeren fastsætter størrelsen af de gebyrer, der opkræves efter § 3, stk. 4, og § 12, stk. 2, og kan endvidere fastsætte gebyrer til hel eller delvis dækning af omkostningerne ved afprøvning efter § 9, stk. 3.

22. I § 26, *stk. 1*, ændres »§ 16, stk. 1 eller 2« til: »§ 16, stk. 1, 3 eller 4«.

23. § 26, *stk. 2, nr. 2*, affattes således:

»2) undlader at efterkomme påbud meddelt i henhold til § 19, stk. 1, 2. pkt., og § 20.«

24. I § 26, *stk. 3*, ændres »§ 16, stk. 3« til: »§ 16, stk. 2 og 5«, og som nyt 2. pkt. indsættes: »Overtrædelse af forskrifter fastsat efter § 16, stk. 2 og 5, er undergivet privat påtale.«

§ 26. Den, der overtræder § 16, stk. 1, eller 2, straffes med bøde. Overtrædelse af de nævnte bestemmelser er undergivet privat påtale.

Stk. 2. Med bøde straffes endvidere den, der

1) overtræder § 11, stk. 1, eller

2) undlader at efterkomme påbud meddelt i henhold til § 19, stk. 2, 2. pkt., og § 20, stk. 2, 2. pkt.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes efter § 11, stk. 4, og § 16, stk. 3, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i fvsorkrifterne.

Stk. 4. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller af et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1996.

Stk. 2. § 1, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, finder ikke anvendelse på sorter, der er anmeldt til beskyttelse senest den 31. december 1995.

Stk. 3. § 16, stk. 4, nr. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 11, finder kun anvendelse på sorter, der ikke før den 1. januar 1996 har været overdraget til et officielt organ i lovbestemt øjmed eller med sortsejerens tilladelse og med henblik på erhvervmæssig udnyttelse af sorten har været udbudt til salg, solgt eller på anden måde overdraget.